

Forslag

til

Lov om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m.

Fremsat den 31. oktober 1957 af *handelsministeren*.

1. afsnit.

Eksamenskrav. Adgangsbetingelser.

§ 1.

De i denne lov omhandlede eksaminer er følgende:

1. Maskinisteksamen.
2. Maskinmestereksamen.
3. Udvidet maskinmestereksamen.

§ 2.

Maskinisteksamen omfatter fagene:

1. Dansk.
2. Regning.
3. Maskinlære.
4. Elektroteknik.

§ 3.

Maskinmestereksamen omfatter fagene:

1. Dansk.
2. Engelsk.
3. Matematik.
4. Fysik og kemi.
5. Maskinlære.
6. Elektroteknik.
7. Sundhedslære.
8. Søfartslovgivning.

§ 4.

Udvidet maskinmestereksamen omfatter fagene:

1. Dansk.
2. Engelsk.
3. Tysk.
4. Fysik og kemi.
5. Maskinlære.
6. Elektroteknik.

§ 5.

Stk. 1. Den, der vil underkaste sig maskinisteksamen eller maskinmestereksamen, skal

1. ved svendebrev godtgøre at have bestået svendep prøve i maskinarbejderbranchen,
2. ved attest fra et godkendt maskinværksted godtgøre, at have arbejdet mindst et år ved maskinarbejde på det pågældende værksted, samt at have den færdighed i værktøjsføring og behandling af materialer, som er nødvendig for udførelsen af de i et skibsmaskineri almindeligt forefaldende reparationsarbejder; færdighed i værktøjsføring og materialebehandling som ovenfor anført kan eventuelt godtgøres ved attest fra et teknologisk institut, og
3. ved attest fra en teknisk skole eller en godkendt maskinmesterskole godtgøre færdighed i maskintegning eller skitsering efter opmåling.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om værkstedsuddannelsen samt om kravene, der stilles til godkendte værksteder, fastsættes af handelsministeren, der endvidere kan tillade, at der godkendes værksteder indenfor andre brancher under smede- og maskinarbejderfaget. Svendep prøve aflagt efter udstået læretid på sådant værksted ligestilles med svendep prøve aflagt indenfor maskinarbejderbranchen.

Stk. 3. Den, der vil underkaste sig udvidet maskinmestereksamen, skal godtgøre at have bestået maskinmestereksamen.

Stk. 4. Ingen kan underkaste sig de i § 1 omhandlede eksaminer uden at være indstillet af den skole eller lærer, der har forberedt ham, og uden at dokumentere at have deltaget i maskintekniske og elektrotekniske øvelser efter nærmere af direktøren for maskinmesteruddannelsen fastsatte bestemmelser.

§ 6.

Handelsministeriet kan under særlige omstændigheder tilstede adgang til eksaminering, uden at eksaminanden opfylder de i § 5 nævnte betingelser, når han godtgør på anden måde at have erhvervet kvalifikationer svarende til de i nævnte paragraf omhandlede.

§ 7.

Stk. 1. Nærmere bestemmelser angående eksamenskravene ved de i § 1 nævnte eksaminer fastsættes ved kgl. anordning.

Stk. 2. Eksamenskravene i elektroteknik ved udvidet maskinmestereksamen må ikke fastsættes lavere end de tilsvarende krav ved en af ministeren for offentlige arbejder i medfør af § 5 i lov om elektriske stærkstrømsanlæg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 356 af 30. juli 1949 godkendt prøve.

2. afsnit.

Eksamensordningen.

§ 8.

Stk. 1. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om eksaminernes afholdelse, karakterberegning m. v.

Stk. 2. Ministeren kan herunder bestemme, at en eksaminand, der ved udvidet maskinmestereksamen ikke i faget elektroteknik har opnået de karakterer, der kræves for at kunne bestå, kan indstilles til en senere eksamen alene forsåvidt angår dette fag.

§ 9.

Ledelsen af og tilsynet med eksaminerne udøves af en kommission bestående af direktøren for maskinmesteruddannelsen som formand og mindst tre andre af handelsministeren udnævnte medlemmer, der skal have maskinteknisk uddannelse. Formanden skal have højere maskinteknisk uddannelse;

mindst et medlem skal have faret til søs som maskinmester i handelsflåden, og et medlem skal være fortrolig med undervisning.

§ 10.

Handelsministeren kan i fag, hvor det måtte anses for ønskeligt, beskikke særlige meddommere.

§ 11.

Stk. 1. Eksamenskommissionens medlemmer må ikke undervise ved eller deltage i bestyrelsen af noget kursus eller nogen skole, der forbereder til de i § 1 nævnte eksaminer.

Stk. 2. Ingen lærer ved eller forstander for en skole, der forbereder til de i denne lov omhandlede eksaminer, og ej heller personer, der deltager i bestyrelsen af sådan skole, må virke som meddommer ved eksamination af elever, der er forberedt ved den pågældende skole.

§ 12.

Stk. 1. Eksaminationen af elever, der er forberedt på en af de godkendte skoler, foretages af lærerne ved disse skoler, såvidt muligt af den lærer, der har forberedt eksaminanden i det pågældende fag.

Stk. 2. Eksaminationen af privat indstillede eksaminander foretages efter bestemmelse af direktøren for maskinmesteruddannelsen enten af et medlem af eksamenskommissionen eller af en lærer ved en af de godkendte skoler, dog ikke af den lærer, der har indstillet eksaminanden.

Stk. 3. Bedømmelsen til de i § 1 omhandlede eksaminer foretages af eksaminator i forbindelse med enten et medlem af eksamenskommissionen eller en særlig meddommer, eventuelt to af de nævnte censorer.

§ 13.

Eksaminerne er dels mundtlige, dels skriftlige. De mundtlige eksaminer er offentlige. Eksamenskommissionen stiller opgaverne til den skriftlige og opgiver emnerne for den mundtlige eksamination.

§ 14.

Stk. 1. Den, der har bestået en eksamen, modtager et af eksamenskommissionen ud-

færdiget eksamensbevis. Eksamensbeviserne udfærdiges i en af handelsministeren fastsat form.

Stk. 2. På eksamensbeviset for bestået uddannelse skal på tydelig måde være anført, at beviset ikke giver adgang til at opnå bemyndigelse til at udføre arbejder ved elektriske stærkstrømsanlæg, medmindre det er forsynet med påtegning af direktøren for maskinmesteruddannelsen om, at de af handelsministeren efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder fastsatte krav om praktisk uddannelse er opfyldt.

Stk. 3. Den, der ikke består eksamen, eller som ønsker at opnå en højere eksamenskarakter, kan indstilles påny ved en senere eksamen.

3. afsnit.

Godkendte maskinmesterskoler og maskinistskoler.

§ 15.

Stk. 1. Handelsministeren kan godkende maskinmesterskoler og maskinistskoler på de steder i riget, hvor undervisning til en eller flere af de i § 1 nævnte eksaminer efter ministerens skøn er påkrævet.

Stk. 2. Godkendelse kan meddeles såvel til selvejende institutioner, der har undervisning til de i denne lov nævnte eksaminer til hovedformål, samt til skoler, der oprettes i tilknytning til skoler med andet hovedformål, eller efter omstændighederne til private kursus. Maskinistskoler og maskinistkursus, der er godkendt i henhold til lov nr. 78 af 19. marts 1930 om eksaminer for skibsmaskinister m. m. eller ældre lovbestemmelser herom, anses som godkendt også efter nærværende lov. Godkendelsens opretholdelse er betinget af, at den pågældende institution til enhver tid fyldestgør de krav, som stilles af ministeren, og underkaster sig dennes tilsyn med hensyn til opfyldelsen af disse krav.

Stk. 3. Der kan af statskassen tilstå årlige driftstilskud til de godkendte skoler og kursus.

Stk. 4. Tilsynet med de godkendte skoler og kursus føres af ministeren gennem direktøren for maskinmesteruddannelsen.

§ 16.

Stk. 1. Eleverne på de godkendte skoler og kursus erlægges som vederlag for undervisningen skolepenge, hvis størrelse fastsættes af handelsministeren.

Stk. 2. Ændringer med hensyn til skolepengenes størrelse skal bekendtgøres med mindst seks måneders varsel.

§ 17.

Stk. 1. Til værdige og trængende elever, der forbereder sig til en af de i § 1 omhandlede eksaminer, kan der af statskassen tilstås understøttelser.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om understøttelsernes udbetaling fastsættes af handelsministeren.

4. afsnit.

Skoleråd.

§ 18.

Stk. 1. Der nedsættes et skoleråd bestående af direktøren for maskinmesteruddannelsen som formand og 6 andre af handelsministeren udnævnte medlemmer, af hvilke et medlem udpeges af Dansk Dampskibsrederiforening, et medlem af Maskinmestrenes Forening, et medlem af søværnet, et medlem af de godkendte maskinmesterskoler og et medlem af de ved disse skoler ansatte lærere.

Stk. 2. For hvert af medlemmerne udnævnes på samme måde en stedfortræder.

Stk. 3. Skulle een eller flere af de nævnte organisationer ophøre at bestå, eller skulle der være organisationer, der kan sidestilles med de nævnte, kan ministeren efter indstilling fra skolerådet ændre antallet af skolerådets medlemmer og dets sammensætning.

Stk. 4. Rådets forretningsorden fastsættes af ministeren.

Stk. 5. Ethvert spørgsmål vedrørende uddannelsen kan af ministeren eller direktøren forelægges skolerådet, der også selv kan optage sådanne spørgsmål til behandling.

Stk. 6. Væsentlige ændringer i undervisningsplanerne skal forelægges skolerådet til erklæring.

5. afsnit.

Almindelige bestemmelser, ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 19.

De med nærværende lovs gennemførelse forbundne udgifter afholdes på de årlige finanslove.

§ 20.

Stk. 1. Denne lov træder i kraft den 1. august 1958. For Grønlands vedkommende fastsættes tidspunktet for lovens ikrafttræden ved kgl. anordning, hvorved tillige kan fastsættes sådanne afvigelser fra lovens bestemmelser, som forholdene måtte tilsige.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 78 af 19. marts 1930 om eksaminer for skibsmaskinister m. m.

§ 21.

Elever, der på tidspunktet for nærværende lovs ikrafttræden har begyndt forberedelse til en af de i lov nr. 78 af 19. marts 1930 om eksaminer for skibsmaskinister m. m. omhandlede eksaminer, kan efter nærmere af handelsministeren fastsatte regler fortsætte uddannelsen og stedes til eksamen efter den hidtil gældende ordning.

§ 22.

Stk. 1. Den, der har bestået den almindelige maskinisteksamen i henhold til den ved § 20 ophævede lovgivning, kan indstilles til udvidet maskinmestereksamen.

Stk. 2. Den, der har bestået den udvidede maskinisteksamen i henhold til den ved § 20 ophævede lovgivning, kan indstilles til udvidet maskinmestereksamen alene for såvidt angår faget elektroteknik.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget har været fremsat i folketingssamlingen 1956-57, men nåede ikke at blive færdigbehandlet, se Folketingstidende 1955-57 sp. 472-477 og 768-796, tillæg A sp. 209-218 og tillæg B sp. 513-514.

Det nu fremsatte lovforslag er identisk med det fornævnte, under 25. oktober 1956 fremsatte, dog at betegnelserne ministeriet, henholdsvis ministeren

for handel, industri og søfart overalt er ændret til: handelsministeriet, henholdsvis handelsministeren, jfr. statsministeriets bekendtgørelse nr. 176 af 20. juni 1957, hvorhos der efter henstilling fra ministeriet for Grønland i § 20, stk. 1, som nyt punktum er indsat en bestemmelse vedrørende lovens ikrafttræden i Grønland.